

Sikkerhetsdatablad

AVSNITT 1 IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

1.1 Produktidentifikator

Perkins ELC (Extended Life Coolant) Premix 50/50 with Embitterment

Produktnummer: 002881

1.2 Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Identifiserte bruksområder : Frostvæske/kjølevæske

1.3 Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

ARTECO N.V.

Technologiepark-Zwijnaarde 2

B-9052 Gent-Zwijnaarde

Tel: 32 (0) 9 293 7320

Belgium

e-post : customerservice@arteco-coolants.eu

1.4 Nødtelefonnummer

Respons på nødsituasjon under transport

Europa: 0044/(0)18 65 407333

Helsefare

Europa: 0044/(0)18 65 407333

Giftinformasjonssentralen: (Belgia) 0032/(0)70 245 245

Kina (24h): +86 532 83889090

Produktinformasjon

Tekniske opplysninger: 0032/(0)9 293 7300

AVSNITT 2 FAREIDENTIFIKASJON

2.1 Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

CLP-KLASSIFIKASJON:Målgangiftighet (gjentatt eksponering): Kategori 2, H373.

2.2 Merkingselementer

Under kriteriene til Regulering (EC) Nr 1272/2008 (CLP):

Svar: Advarsel

Helsefare: Kan forårsake skade på organer (Nyre) Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering (H373).

- inneholder: Etylenglykol

SIKKERHETSSETNINGER :

Allment: Oppbevares utilgjengelig for barn (P102). Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden (P101).

Forebygging: Ikke innånd støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler (P260).

Rapsolje, reaksjonsprodukter med dietanolamin: VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege (P301+P310).

Avfallshåndtering: Innhold/beholder leveres i henhold til lokale/regionale /nasjonale og internasjonale regler (P501).

2.3 Andre farer

Dette produktet er ikke, eller inneholder ikke, et stoff som potensielt er et PBT eller vPvB.

AVSNITT 3 SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2 Stoffblandinger

Dette materialet er en blanding.

KOMPONENTER	CAS-NUMMER	EC-NUMMER	REGISTRERING SNUMMER	CLP-KLASSIFIKASJON	MENGDE
Etylenglykol	107-21-1	203-473-3	01-2119456816-28	Acute Tox. 4/H302; STOT RE 2/H373	34 - 80 vektprosent
Natrium-2-etylheksanoat	19766-89-3	243-283-8	Exempt	Repr. 2/H361D	0.1 - < 3 vektprosent

Den fullstendige teksten i alle CLP H-erklæringer vises i Avsnitt 16.

AVSNITT 4 FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Øye: Ingen spesielle førstehjelpstiltak er nødvendig. Fjern for sikkerhets skyld eventuelle kontaktlinser og

skyll øynene med vann.

Hud: Ingen spesielle førstehjelpstiltak er påkrevet. Fjern klær og sko hvis de er tilsølt for sikkerhets skyld. Bruk såpe og vann til å fjerne stoffet fra huden. Kast tilsølte klær og sko eller rens dem grundig før de brukes igjen.

Inntak: Søk lege straks hvis noen får produktet i seg. Ikke fremkall brekning. Ikke putt noe i munnen til en bevisstløs person.

Innånding: Ingen spesielle førstehjelpstiltak er nødvendig. Personer som utsettes for høy konsentrasjon av produktet i luft må flyttes ut i frisk luft. Søk lege ved hosting eller åndedrettsbesvær.

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

ØYEBLIKKELIGE SYMPTOMER OG HELSEVIRKNINGER

Øye: Ventes ikke å gi vesentlig eller langvarig irritasjon av øynene.

Hud: Det ventes at det ikke er skadelig å få produktet på huden.

Inntak: Kan være skadelig å svelge.

Innånding: Ventes ikke å være skadelig å puste inn. Innånding av dette produktet i konsentrasjoner over de anbefalte eksponeringsgrensene kan gi visse effekter i sentralnervesystemet. Dette kan for eksempel være hodepine, svimmelhet, kvalme, oppkast, svakhet, koordinasjonstap, uklart syn, søvnighet, forvirring eller tap av orienteringsevne. Ved ekstrem påvirkning kan effektene i sentralnervesystemet være respirasjonsdepresjon, skjelving eller krampe, bevisstløshet, koma eller død.

FORSINKEDE ELLER ANDRE SYMPTOMER OG HELSEVIRKNINGER: Inneholder materiale som kan forårsake skade på følgende organ(er) etter gjentatt inhalering ved konsentrasjoner over anbefalt eksponeringsgrense: Nyrene

4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ikke aktuelt.

AVSNITT 5 BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1 Slokkingsmidler

Bruk vanntåke, skum, tørrkemisk eller karbondioksid (CO₂) til å slukke ilden. Tørrkemisk, CO₂, AFFF-skum eller alkoholresistent skum.

5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Forbrenningsprodukter: Sterkt avhengig av forbrenningsforholdene. Når dette produktet forbrenner blir det utviklet en kompleks blanding av svevende partikler, væsker og gasser, blant annet karbonmonoksid, karbondioksid og uidentifiserte organiske forbindelser. Forbrenning kan danne oksider av: Natrium .

5.3 Råd til brannmannskaper

Produktet vil brenne selv om det ikke er litt å antenne. Se seksjon 7 for korrekt håndtering og lagring. Ved brann som involverer dette produktet må det brukes egnet verneutstyr med selvstendig pusteapparat i innelukkede brannrom.

AVSNITT 6 TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Fjern alle tennkilder i nærheten av det spilte stoffet. Flere opplysninger finnes i punkt 5 og 8.

6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Stopp utslippet hvis du kan gjøre det farefritt. Avsteng utslippet for å avverge ytterligere forurensning av jord, overflatevann eller grunnvann.

6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Tørk opp søl så fort som mulig, ta hensyn til forholdsregler i Eksponeringskontroll/Personlig vern. Bruk adekvate teknikker så som å bruke ikke-brennbare, absorberende materialer eller pumping. Der det er mulig og hensiktsmessig skal man fjerne forurenset jord og avhende denne i henhold til gjeldende krav. Plasser kontaminerte materialer i engangsbeholdere, disse skal avhendes i henhold til gjeldende krav. Rapporter spill til lokale myndigheter hvis det er relevant eller påkrevet.

6.4 Henvisning til andre avsnitt

Se avsnitt 8 og 13.

AVSNITT 7 HÅNTERING OG LAGRING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Generelle håndteringsopplysninger: Unngå å forurense jordsmonnet eller slippe ut dette produktet i kloakk- og avløpssystemer eller åpent vann.

Forebyggende tiltak: Ikke få produktet i øynene, på huden eller på klærne. Ikke smak på eller svelg produktet. Ikke pust inn damp eller røyk av produktet. Vask deg grundig etter håndtering av produktet. Oppbevares utilgjengelig for barn.

Advarsler på beholderen: Beholderen er ikke utformet for å tåle overtrykk. Beholderen kan sprenge med eksplosiv kraft hvis det brukes trykk til å tømme den. Tomme beholdere inneholder produktrester (faste, flytende eller damper) og kan være farlige. Slike beholdere må ikke kuttes, sveises, loddes, bores, knuses eller utsettes for trykk, varme, ild, gnister, statisk elektrisitet eller andre tennkilder. De kan eksplodere og forårsake skade eller død. Tomme beholdere må tømmes fullstendig, lukkes godt til og straks returneres til et tønnemottak eller uskadeliggjøres på tilbørlig måte.

7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Ikke aktuelt

7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r): Frostvæske/kjølevæske

AVSNITT 8 EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

GENERELLE MOMENTER:

Ved utforming av tekniske vernetiltak og valg av personlig verneutstyr må de potensielle faremomentene ved dette stoffet (se seksjon 2), gjeldende eksponeringsgrenser, arbeidsaktivitetene og andre substanser på arbeidsplassen. Hvis tekniske vernetiltak eller arbeidsrutinene ikke er tilstrekkelige til å unngå kontakt med skadelige konsentrasjoner av dette stoffet, anbefales personlig verneutstyr som beskrevet nedenfor. Brukeren må lese og forstå alle instruksjoner og begrensninger som følger med utstyret siden beskyttelsen vanligvis er effektiv i en begrenset tid eller under spesielle omstendigheter. Se de gjeldende CEN-standardene.

8.1 Kontrollparametere

Yrkeseksponeringsgrenser:

Komponent	Land/ Byrå	Tidsvektet gjennomsnitt	STEL	Tak	Koder
Etylenglykol	EU-veiledende	52 mg/m ³	104 mg/m ³	--	Hud
Etylenglykol	Norge	52 mg/m ³	104 mg/m ³	25 ppm	Hud

				(weight) [Skin]	
--	--	--	--	-----------------	--

Ta kontakt med lokale myndigheter for passende verdier.

8.2 Eksponeringskontroll

TEKNISKE VERNETILTAK:

Bruk prosessavlukker, lokal avgassventilasjon eller annen teknisk kontroll for å redusere konsentrasjonen i luft til under de anbefalte grensene. Brukes på steder med god lufting.

PERSONLIG VERNEUTSTYR

Øye-/ansiktsvern: Vanligvis unødvendig med spesiell øyebeskyttelse. Bruk vernebriller med sidevern for sikkerhets skyld hvis det kan opptre sprut.

Beskyttelse av huden: Det er vanligvis ikke behov for spesielt vernetøy. Hvis det kan opptre kjemikaliesprut, velges vernetøy i samsvar med hvilke operasjoner som skal utføres, fysiske behov eller andre substanser på arbeidsplassen. Som materiale i vernehansker foreslås: Naturgummi, Neopren, Nitrittgummi, Polyvinylklorid (PVC eller Vinyl).

Åndedrettsvern: Finn ut om konsentrasjonen i luft er under de anbefalte yrkeseksponeringsgrensene i den gjeldende jurisdiksjonen. Hvis konsentrasjonen er over grensene må det brukes en respirator som gir tilstrekkelig beskyttelse mot dette produktet, som for eksempel: Luftrensende respirator for organiske damper, støv og sprøytetåke. Bruk en respirator med luftforsyning under positivt trykk hvis det ikke er sikkert at luftrensende respiratorer gir tilstrekkelig beskyttelse.

MILJØ-EKSPONERINGS-KONTROLL:

Se relevant miljølovgivning for landet eller vedlegget, avhengig av hva som er gjeldende.

AVSNITT 9 FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

Merk: dataene nedenfor er typiske verdier og utgjør ikke en spesifikasjon.

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende

Farge: Rød

Fysisk tilstand: Væske

Lukt: Svak eller mild

Luktterskel: Ingen data tilgjengelig

pH: 8.25 - 8.6

Smeltepunkt: Ikke aktuelt

Frysepunkt: -36°C (-32.8°F) (Høyst)

Startkokepunkt: 109°C (228.2°F) (estimert)

Flammepunkt: Ikke aktuelt

Fordampningshastighet: Ingen data tilgjengelig

Brannfare (fast stoiff, gass): Ingen data tilgjengelig

Brannfaregrenser (eksplosjonsgrenser) (volum-% i luft):

Nedre: Ingen data tilgjengelig Øvre: Ingen data tilgjengelig

Damptrykk: Ingen data tilgjengelig

Damp tetthet (luft = 1): >1 (vanligvis)

Relativ tetthet: 1 (estimert) @ 15°C (59°F)

Tetthet: 1.075 kg/l @ 15°C (59°F) (Høyst)

Løselighet: Løselig i vann.

Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann: Ingen data tilgjengelig

Auto-tenningstemperatur: Ingen data tilgjengelig

Dekomponeringstemperatur: Ingen data tilgjengelig

Viskositet: Ingen data tilgjengelig
Eksplorative egenskaper: Ingen data tilgjengelig
Oksiderende egenskaper: Ingen data tilgjengelig

9.2 Andre opplysninger: Ingen data tilgjengelig

AVSNITT 10 STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet: Kan reagere med sterke syrer eller sterke oksidasjonsmidler som klorater, nitrater, peroksider og liknende.

10.2 Kjemisk stabilitet: Dette produktet betraktes som stabilt i normalt temperatur- og trykkmiljø i omgivelsene og ved lagring og håndtering.

10.3 Mulighet for farlige reaksjoner: Det vil ikke skje noen farlig polymerisering.

10.4 Forhold som skal unngås: Ikke aktuelt

10.5 Må ikke oppbevares sammen med: Ikke aktuelt

10.6 Farlige nedbrytingsprodukter: Aldehyder (høy temperatur), Ketoner (høy temperatur)

AVSNITT 11 TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon: Risikoen for øyeirritasjon er basert på vurdering av data for produktets bestanddeler.

Etser/irriterer huden: Risikoen for hudirritasjon er basert på vurdering av data for produktets bestanddeler.

Fremkalling av hudallergi: Risikoen for utvikling av hudallergi er basert på vurdering av data for produktets bestanddeler.

Akutt hudgiftighet: Den akutte hudgiftigheten er basert på vurdering av data for produktets bestanddeler.

Akutt oral giftighet: Den akutte orale giftigheten er basert på vurdering av data for produktets bestanddeler.

Estimert akuttgiftighet (Trifenyfosforotionat): 3278 mg/kg

Akutt innåndingsgiftighet: Den akutte innåndingsgiftigheten er basert på vurdering av data for produktets bestanddeler.

Kimcellemutagenitet: Farevurderingen er basert på data for komponentene eller et liknende produkt.

Kreftframkallende virkning: Farevurderingen er basert på data for komponentene eller et liknende produkt.

Forplantningsgiftighet: Farevurderingen er basert på data for komponentene eller et liknende produkt.

Spesifikk målorgantoksisitet - Enkel eksponering: Farevurderingen er basert på data for komponentene eller et liknende produkt.

Spesifikk målorgantoksisitet - Repetert eksponering: Farevurderingen er basert på data for komponentene eller et liknende produkt.

Aspirasjonstoksitet: Ingen data tilgjengelig

ANDRE OPPLYSNINGER:

Dette produktet inneholder etylenglykol (EG). Giftigheten av EG ved innånding eller hudkontakt antas å være svak ved romtemperatur. Den orale dødelige dosen er estimert til omtrent 100 cm³ (94 g) for et voksent menneske. Etylenglykol oksideres til oksalsyre som fører til at det avleires krystaller av kalsiumoksalat hovedsakelig i hjernen og nyrene. De tidlige symptomene på EG-forgiftning kan likne symptomene for alkoholpåvirkning. Senere kan offeret få kvalme, oppkast, svakhet, buk- og muskelsmerter, pustevansker og redusert urinproduksjon. Det er rapportert at dampene som dannes når EG oppvarmes til over kokepunktet for vann ga bevisstløshet, forhøyet lymfocytantall og raske, rykkende bevegelser av øynene til personer som kronisk ble utsatt for dampene. EG gitt oralt til drektige rotter og mus førte til en økning av fosterdød og fosterskader. Noen av disse effektene fremkom ved doser som ikke hadde noen gifteffekt på mødrene. Vi kjenner ikke til noen rapporter om at EG har forplantningsgiftighet overfor mennesker. 2-etylheksansyre (2-EXA) har ført til forstørret lever og økt enzymproduksjon hos rotter ved gjentatt kontakt gjennom dietten. 2-EXA var teratogent (ga fosterskader) og førte til forsinket utvikling av ungene etter fødselen når drektige rotter fikk 2-EXA gjennom sonde eller i drikkevannet. Dessuten hemmet 2-EXA den hunlige fruktbarheten hos rotter. Det ble funnet fosterskader i avkommet hos mus som fikk natrium-2-etylheksanat ved intraperitoneal injeksjon under drektigheten.

AVSNITT 12 ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Giftighet

Dette stoffet ventes ikke å være skadelig for organismer som lever i vann. Produktet er ikke testet. Utsagnet er basert på egenskapene til de individuelle komponentene.

12.2 Persistens og nedbrytbarhet

Dette stoffet ventes å brytes ned lett biologisk. Produktet er ikke testet. Utsagnet er basert på egenskapene til de individuelle komponentene.

12.3 Bioakkumuleringsevne

Biokonsentrasjonsfaktor: Ingen data tilgjengelig
Fordelingskoeffisient oktanol/vann: Ingen data tilgjengelig

12.4 Mobilitet i jord

Ingen data tilgjengelig.

12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Dette produktet er ikke, eller inneholder ikke, et stoff som potensielt er et PBT eller vPvB.

12.6 Andre skadevirkninger

Ingen andre ugunstige effekter er identifisert.

AVSNITT 13 DISPONERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Bruk produktet etter intensjonene eller resirkuler hvis mulig. Hvis dette produktet må kasseres kan det komme inn under kriteriene for farlig avfall i henhold til internasjonale, nasjonale eller lokale bestemmelser. I henhold til den europeiske avfallskatalogen (E.W.C.) er kodene som følger: 16 01 14

AVSNITT 14 TRANSPORTOPPLYSNINGER

Det er mulig at denne beskrivelsen ikke gjelder alle fraktsituasjoner. Andre krav til beskrivelsen (f.eks. teknisk navn) og påbud som avhenger av kvantum og transportmåten kan finnes i de aktuelle bestemmelsene for farlig gods.

ADR/RID

IKKE KLASSIFISERT SOM FARLIG GODS VED TRANSPORT

- 14.1 FN-nummer: Ikke aktuelt
- 14.2 FN-forsendelsesnavn: Ikke aktuelt
- 14.3 Transportfareklasse(r): Ikke aktuelt
- 14.4 Emballasjegruppe: Ikke aktuelt
- 14.5 Miljøfarer: Ikke aktuelt
- 14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk: Ikke aktuelt

ICAO

IKKE KLASSIFISERT SOM FARLIG GODS VED TRANSPORT

- 14.1 FN-nummer: Ikke aktuelt
- 14.2 FN-forsendelsesnavn: Ikke aktuelt
- 14.3 Transportfareklasse(r): Ikke aktuelt
- 14.4 Emballasjegruppe: Ikke aktuelt
- 14.5 Miljøfarer: Ikke aktuelt
- 14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk: Ikke aktuelt

IMO

IKKE KLASSIFISERT SOM FARLIG GODS VED TRANSPORT

- 14.1 FN-nummer: Ikke aktuelt
- 14.2 FN-forsendelsesnavn: Ikke aktuelt
- 14.3 Transportfareklasse(r): Ikke aktuelt
- 14.4 Emballasjegruppe: Ikke aktuelt
- 14.5 Miljøfarer: Ikke aktuelt
- 14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk: Ikke aktuelt
- 14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket: Ikke aktuelt

AVSNITT 15 OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1 Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

SØKT I FØLGENDE KLASSIFISERINGSLISTER:

- 01=EU-direktiv 76/769/EEC: bruk og salg av visse farlige stoffer.
- 02=EU-direktiv 90/394/EEC: Kreftfremkallende stoffer på arbeidsplassen.
- 03=EU-direktiv 92/85/EEC: Gravide eller ammende arbeidstakere.
- 04=EU-direktiv 96/82/EC (Seveso II): Artikkel 9.
- 05=EU-direktiv 96/82/EC (Seveso II): Artikkel 6 og 7.
- 06=EU-direktiv 98/24/EC: Kjemiske midler på arbeidsplassen.
- 07=EU-direktiv 2004/37/EC: Om vern av arbeidstakere.
- 08=EU-regulering EC nr. 689/2008: Vedlegg 1, Del 1.
- 09=EU-regulering EC nr. 689/2008: Vedlegg 1, Del 2.

10=EU-regulering EC nr. 689/2008: Vedlegg 1, Del 3.

11=EU-regulering EC nr. 850/2004: Forbud og begrensning av persistente organiske miljøgifter (POP).

12=EU REACH, vedlegg XVII: Restriksjoner på produksjon, omsetning og bruk av visse farlige stoffer, blandinger og artikler.

13=EU REACH, vedlegg XIV: Kandidatliste over stoffer der autorisasjon er meget viktig (SVHC) .

De følgende komponentene av dette produktet er funnet på de nevnte klassifiseringslistene.

Etylenglykol

06

KJEMISKE STOFFKARTOTEK:

Alle komponentene samsvarer med de følgende stoffkartotekkravene: AICS (Australia), DSL (Canada), EINECS (EU), ENCS (Japan), ECSC (Kina), KECI (Korea), PICCS (Filippinene), TSCA (USA).

15.2 Kjemisk sikkerhetsevaluering.

Ingen kjemisk sikkerhetsevaluering.

AVSNITT 16 ANDRE OPPLYSNINGER

SISTE OPPDATERING: Denne oppdateringen gjelder følgende seksjoner av dette HMS-databladet. 1-16

Oppdatert dato: APRIL 23, 2015

Fullstendig tekst i CLP H-erklæringer:

H302; Farlig ved svelging

H361d: Mistenkes å gi fosterskader

H373: Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering

FORKORTELSER SOM KAN VÆRE BRUKT I DETTE DOKUMENTET:

TLV - Terskelverdi	Tidsvektet gjennomsnitt - Tidsvektet gjennomsnitt
STEL - Korttidseksponeringsgrense	PEL - Maksimal tillatt eksponering
CVX - Chevron	CAS - Chemical Abstract Service-nummer
NQ - Ikke målbar	

Utarbeidet i henhold til kriteriene for EU-forskrift 1907/2006 av Chevron Energy Technology Company, 100 Chevron Way, Richmond, California 94802.

Opplysningene ovenfor er basert på data vi kjenner til og anses for å være korrekte til dags dato. Siden disse opplysningene kan brukes under forhold utenfor vår kontroll og som vi kan være ukjent med, og siden data som er gjort tilgjengelig etter dags dato kan føre til forslag til modifikasjoner av opplysningene, tar vi ikke noe ansvar for resultatene av anvendelsen. Disse opplysningene er tilveiebrakt på betingelse av at personen som mottar dem selv skal foreta en bestemmelse av om stoffet egner seg for vedkommendes formål.